

OBRAMBA
OBRAMBE

str. 2

ZDRAVNIKI
ZA NAS

str. 5

Porabje

ČASOPIS ZVEZE SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 22. septembra 1994 • Leto IV, št. 19

GORNJESENIŠKI KONEC TEDNA

ODPRTA MEJA OMOGOČA ŽIVAHEN UTRIP

Nekdo me je tako mimogrede vprašal, kaj mi je bilo najbolj všeč na prireditvi v prenovljeni dvorani gornjeseniškega kulturnega doma. Najprej sem se poskušal oprijeti "klasičnega" odgovora, češ, kako lep program so pripravili za to priložnost. In moj odgovor bi bil točen, toda premalo oseben. Zato sem odgovoril: Tisti štirje otroci iz vrtca, ki so nastopili prvi in poželi simpatije vseh v dvorani. Kajti njihov nastop je bil tako toplec in prijazen, kljub temu da so se nenehno ozirali k svoji vzgojiteljici za zaveso, zato jih moram omeniti na prvem mestu.

Nastop teh otrok bi bilo mogoče primerjati tudi v širšem kontekstu porabskega narodnostnega in narodnostno kulturnega dogajanja, vendar si to možnost želim prihraniti za kdaj drugič. Zato naj o njih samo zapišem še, da so ali bodo (lahko) nadaljevalci kulturnega življenja na Gornjem Seniku. Morda bodo kot osnovnošolci začeli v lutkovni skupini, ali plesalci pri folklori, kasneje pa pevci v mešanem pevskem zboru. S tem hkrati zavračam trditve nekaterih teoretikov (zlasti na slovenski strani), ki so "napovedali smrt" porabskim Slovencem.

Sicer pa so dvodnevne prireditve, ki sem jih spremljal na Gornjem Seniku, vnovič (že kolikolič?) izpričale, da v tej vasi (še) živi slovenstvo in bo živelo. Kar precejšnje zasluge ima pri tem tudi Slovenija, zlasti pa ljudje iz Prekmurja, ki so znali in znajo prisluhniti rojaku v Porabju. Res, da je (samo) prisluhniti pogosto premalo, ker so potrebna konkretna dejanja: in tudi teh je kar nekaj na Gornjem Se-

niku.

Kako lepo je bilo slišati župana Martina Ropoša, ki je kulturnega delavca (režiserja, avtorja lutkovnih igrin in drugega) Mikija Rošarja enoval za "našega Mikija". Kajti po Mikijevi zaslugi so poohiteli z obnovo kulturnega doma, v katerem je bilo doslej kar lepo število zelo dobro sprejetih kulturnih prireditev za starejše in za najmlajše. In tudi, kako se je za uresničitev zamisli zavzel Geza Bačič in kako so znala prisluhniti nekatera podjetja iz Murske Sobote.

Gornji Senik ima zdaj najlepši kulturni dom, v katerem se bo tudi odslej izvrstilo (o tem sem prepričan) lepo število kulturnih prireditev. Prva je bila že v soboto zvečer, ko so počastili zaključek obnove.

Slavili pa so tudi gasilci, ki so dobili v dar od svojih kolegov iz Škofje vasi (občina Celje) gasilski avtomobil. Po sveti maši v cerkvi so vozilo blagoslovili kar trije župniki in vsi (tudi govorniki) zaželeli, da bi imeli gasilci čim manj dela.

Še dve misli moram zapisati, in sicer je prva tale: tako sobotno prireditev v kulturnem domu kakor nedeljsko na igrišču pri šoli je spremljalo neko spoznanje, da je zdaj sodelovanje mnogo lažje, ker je odprt mejni prehod s Slovenijo. In drugo: na Gornjem Seniku se dogaja kar precej, zato pa pogrešam vsaj del tega utripa v Števanovcih in morda še kje. Tudi zato bi si morali prizadevati za čimprejšnje odprtje mejnega prehoda, bodisi v Andovcih ali na Verici in tudi na ta način vzpodbuditi življenje v tem delu Porabja.

OBRAMBA OBRAMBE

Nekoliko dolgočasno je postalo družbeno življenje na Madžarskem, odkar je nova koalicijska vlada na oblasti. Zdi se mi, da so tudi občani manj izpostavljeni duševnim napetostim, ki so jih v prejšnjih štirih letih sprožali pravi ali napihnjeni politični škandali. Veliko je bilo tudi slednjih.

Kaže, da je dandanes tudi manj političnega rogoviljenja. Nova vlada je državljanom obljubila, da bo vlada v drugačnem stilu. Da ne bo zviška gledala na ljudi kot prejšnja garnitura. Da ne bodo - kot njihovi predhodniki - stalno delili različnih lekcij. Da ne bodo terorizirali različnih skupin ljudi, interesnih skupnosti. Ne bodo slepomišili glede trenutnega položaja R Madžarske. Med vladajočimi in vladanimi bo stalen dialog itd.

Verjetno je posredi tudi drugačni stil politične kulture, da je danes politično življenje na Madžarskem bolj umirjeno. Poudarjam, da politično življenje. Človek ima občutek - vsaj do zdaj -, kot bi bili ljudje bolj sproščeni. Kljub temu, da so gospodarske težave vedno hujše. In tu sploh ne gre za neko zaprašeno socialistično samozavest v političnem smislu, ampak verjetno veliko bolj za nekakšen psihološki dejavnik. Češ, če smo že v takem gospodarskem razsulu, vsaj nas ne gnjavite - namreč politiki - z različnimi zafrkancijami. Kot: kdo je pravi Madžar, kdo je manj, kdo sploh ni, saj so po svoje vsi Madžari Madžari. Kvečjemu vsakdo po svoje doživlja to svojo notranjo narodno osveščenost. Tudi krava ni zaradi tega krava, ker ne pretrgoma muka naokoli, da je ona krava, temveč, ker daje mleko in muka. Muka po kravje. Ne pa muka, da je krava. Ali kdo je izdajalec, kdo veleizdajalec in kdo opozicijska golazen. Ljudi že zdavnaj ne zanima več, kdo je bil

svojčas član državne partije in kdo ne. Zlasti če o tem slabšalno muckajo taki, ki so njega dni tudi sami imeli rdečo knjižico. Zdaj pa imajo knjižico drugačne barve. Morda že celo tretjo po vrsti.

Ljudi veliko bolj zanima, kaj se dogaja napr. s privatizacijo. Nepoučeni ljudje z zdravo kmečko pametjo pravijo, že že, da je potrebno lastninjenje, toda oni si to stvar predstavljajo tako, da se bo s privatizacijskim denarjem nekaj naredilo, napr. ustvarila se bodo nova delovna mesta. Kje je ta denar, se sprašujejo? Kje so nova delovna mesta? Prav sedaj so pripravili za ministrskega predsednika gradivo v sedmih zvezkih o privatizacijskih zadevah v obdobju med 1. aprilom in 15. junijem letos, ko je prejšnja vlada nadpovprečno intenzivno prodajala družbeno imetje. Gre za kakih 320 ukrepov. Prve analize kažejo, da so našli 13 nepravilnosti.

Ljudi nadalje zanima tudi, kaj je s skrivnostnimi fondacijami, koliko denarja so požrle, kdo je delil denar, na podlagi kakšnih kriterijev, s kakšnim namenom? In zakaj so fondacije, ki dobivajo denar iz žepa davkoplačevalcev, nasploh tajne? Kako to, da je recimo Katoliška univerza dobila od določenega sklada 50 tisoč forintov, eden glavnih razpihivalcev sovraštva - tudi antisemitizma -, časnik Magyar Fórum pa 12 milijonov?

Ljudi seveda nadvse zanima, da je nova vlada takoj na začetku devalvirala forint za 8 odstotkov.

(Nepristranski analitičarji pravijo, da bi to morala storiti še prejšnja vlada. In to ne samo zaradi prestiža ali neprestiža, ampak zato, ker bi za gospodarske procese bilo bolje.) Ljudje se hudujejo tudi zavoljo tega, ker se bodo cene energije - elektrika, plin, itd. - povišale za 30 odstotkov.

V javnomnenjskih raziskavah pa popularnost nove vlade kljub temu ne upada preveč. To najbrž kaže na to, da so ljudje pač misleča bitja. Večina Madžarov ni naivna, vejo, da čudežev ni. Zlasti v gospodarstvu ne. Prepričan pa sem, da bodo čez dve leti prav pobesneli, če se stvari ne bodo začele izboljševati.

Vsega tega sem se spomnil le zavoljo tega, ker je v zraku manjši škandalček. Prejšnja vlada, ki je toliko govorila o tem, kako da je demokratična in v kako čudoviti pravni državi zdaj že živimo, je dala recimo prisluškovati osebam, ki jim baje ne bi bila smela. Kot napr. soprogi sedanjega obrambnega ministra Keletija. Slednji je bil svojčas predstavnik za tisk obrambnega ministra Fura. Žena pa civilna uslužbenka v vojski. Ko je Keleti postal poslanec takrat opozicijske, sedaj vladne stranke MSZP, je baje Fur ustno odobril zbiranje informacij vojaške varnostne službe o soprogi sedanjega ministra in drugih civilnih oseb. Tega pa po zakonu ne bi smeli početi.

Stvar je pred parlamentarno raziskovalno komisijo in jo bodo baje kmalu razčistili.

Prav, pravijo državljani sebi v obrambo, nas pa kar pustite pri miru.

CENJENI GOSPOD ŠKOF, dr. FRANC KRAMBERGER!

Misel, da Vam napišem nekaj vrstic, se mi je porodila že pred časom; nekaj besed, skromna prošnja, iskrena in čista, Vam, v imenu njih, ki postajajo del mene; njihove bolečine so moje bolečine, njihove radosti moje radosti. Vse vmes pa je upanje...

Tu, za Srebrnim bregom, ob lenobni Rabi, v "vesnicah železnih Slovencev" mineva še ena jesen. Bogata in lepa. Hodim skozi to porabsko jesen z upanjem in hrepenenjem...

Porabski Slovenci so po desetletjih zatiranja in pozabe končno lahko začeli oživljati slovenstva stebre stare; ponovno lahko glasno izpovedujejo pripadnost svojemu narodu in častijo Vsemogočnega v svojem jeziku. Njihova globoka vera jih je reševala v viharjih letih zatiranja in potujčevanja. V najtežjih časih so jim stali ob strani duhovniki, Slovenci in Hrvati, goreči ohranjevalci slovenstva med Muro in Rabo. V blagolasnem porabskem narečju so jim oznanjali Božjo besedo, predani Božjemu klicu in slovenstvu.

Tudi danes, ko je mnogo lažje, a so posledice krutih svinčenih desetletij še vedno prisotne, je eden glavnih porabskih problemov prav nerešen problem s slovenskim bogoslužjem povsod tam, kjer živijo Slovenci. Gornjeseniški župljani nedeljo za nedeljo prihajajo v večjem številu k slovenski maši; a Slovenci živijo tudi v monostrski in dolnjeseeniški župniji, kjer že desetletja ni slovenskega bogoslužja. Sicer pa tudi gornjeseniški problem ni povsem rešen. Bosta ga sombotelska in mariborska škofija kdaj sploh pripravljene zares rešiti??

Prav tako je tu še števanovska župnija, ki šteje kakih tisoč vernikov, v veliki večini Slovencev. Po nekajletnem zatišju se v števanovsko cerkev počasi vrača lep porabski jezik, za to je zaslužen župnik Štefan Tóth, porabski Slovenec. Ob zadnjem najinem razgovoru mi je dejal nekako takole: "Živim za svoje farane; dobri so, pošteni, globoko verni. Naša cerkev, naš skupni dom, kliče k obnovi, a mi ne zmremo. Ne vem, kako bomo... Zaupam v Božjo pomoč..."

Te besede so mi globoko segle v srce. Prelepa števanovska cerkev kliče k obnovi, a farani preprosto ne zmorejo tega bremena. In tu se mi je porodila rahlo predrzna (mogoče) misel, da se z iskreno prošnjo obrnem na Vas, cenjeni gospod škof: menim, da bi verniki mariborske škofije lahko pomagali rojakom pri obnovi njihovega dragega svetišča. Cerkev sv. Štefana Hardinga, ustanovitelja cistercijanov, bo ozaljšana še bolj skupni dom vseh vernih števanovskih faranov. In prispevek, četudi skromen, Slovencev iz matične dežele bi bil nadvse dobrodošel in dragocen...

Cenjeni gospod škof, upam, da bo moja iskrena prošnja v imenu Košičevih železnih Slovencev sprejeta v Vaše plemenito srce. Vsemogočni naj Vam obilno plača!

Z globokim spoštovanjem
prof. Valerija Perger

Monošter, 13. septembra 1994

P.s.: Števanovska župnijska skupnost se je lotila obnove cerkve; upajmo, da bo pismo, poslano gospodu mariborskemu škofu, ugodno sprejeto. Zaradi aktualnosti pismo objavljamo.

Fr.M.

O ZGODOVINI ČEŠKE

Tretji dan je Sibila začela svoje prerokovanje s hvaljenjem modrosti kralja Salamona z besedami, ki so zapisane v Svetem pismu. Zatem pa je prerokovala o zgodovini Češke.

Teda zacne ona dalje gucsati i pravi: Boug Goszpod je tebé, O krao, z modrosztjov napuno, tak, da je pred teof nei būo ino za teof ga nede steri bi tebi glihicsen būo."

V prvi knjigi kraljev piše, da se je Salomonu sanjalo, da mu Bog reče: "...Glej, dal ti bom modro in razumno srce, tako, da ni bilo tebi enakega pred teboj in ne bo za teboj vstal tebi enak."

Nego sté Caszare i Králofcsine po czeilom szveiti steri sze nafkúp nájdejo racsunaj devet Caszarov i Petdeszetsesz králov. Nafkúpe, glédai, teliko ji eske na szveiti bode, steri do nouve országe meli. Znas, da 1000 let po narodjenji Mesiasa miné, téda sze lúsztvó tak povnozsza, da eden od drúgoga nede mogo sziveti i eden od drú-

goga do sze mogli locsiti. Nouve hizse do gori posztavlali. Té do sze vu gostye szprávlali, gde je cslovéka od zacsetka Szveita nei bilou. Tam sze fkúp szoszeliyo, fszigdar vecs i vecs do sze fkúp szprávlali. Téda doszti krála posztávlali i tomi imé szvojega országa dájo. Táksi országi do csúdna iména méli, tákse králefc sine sze szigdar vecs povnozsza, dokecs nede szveit pun. Nego kak szam jasz naprei povedla bode 9 Caszarov i 56 králov vu tei országai. Boude edna králofcsina, stera je najvéksa i najplemeniteisa, tak da sze ji dalecs pára ne nájde. Naimre Csehszko. Vu tom bode doszta vina i zadoszta drugoga zsi-vlenya. Té orszag za toga volo plemeniti bode, da vu nyem doszta dúhovnikov bode, steri do práve meszta na Molitvi meli i vu pravom, kak pravicsni vucsenicke Mesiasa imenúvani bodejo. Te ország de vu zacsetki dobre krale emo, szvéte.

Szlédi naszlejdneye la- goje to lúsztvó de vu tom országi doszta varasov i vesznicz gori posztávlalo i eske eden preveliki i pres- timani varas vu ste- rom vecs, kak 4000 gezero hizs sze pres- tej i doszta hizs za pre- bivanje dúhovnikov bode. Te varas bode korona ali glava toga orszaga do doszta let Králi vu nyem prebi- vali."

Čehi so v začetku 9. stoletja ustanovili svojo državo. Vladali so ji domači knezi Premyslidi, ki so priznavali nadoblast rimsko-nemških cesarjev. Leta 1198 je postala Češka kraljevina in njeni kralji nemški volilni knezi. V 13. stoletju ob razmahu gospodarstva so se na Češkem naselili številni Nemci. Přemyslidi so nasledili v začetku 14. stoletja Luksemburžani, ki so dvignili Češko gospodarstvo in kulturo na prvo mesto med deželami cesarstva.

Praga je bila že v 10. stoletju sedež škofije in čeških kraljev.

Marija Kozar

BICIKLINI

V tej novij cajtaj, gda vsi lejčemo sč pa ta, gda je vsikši auto boukši od ovoga, gda je avijon več nej zadosta h ter, se je biciklin na nouvo naroudo. Nigdar do zdaj je nej bilou telko biciklinof na cestaj, kak glij v tej hitrij cajtaj. Púistimo ove, ka majo venkraj oči. Tisti so ške nej dugo nazaj vidli auto samo na filmi. Na našij cestaj pa se leko vidijo biciklini za brgé, za asfalt, za makadam, za varaš, za šoulo, za službo, za lejvi ovijnek, za desni ovijnek, za mlade, za stare, zdaj samo ške čakam, ka vónajdejo biciklin brezi potačof. Vórvlite mi, biciklinof več kak ludstva.

Nej so pa samo tej nouvi biciklini naprej valan. Tisti, ka majo pet, deset ali kakšo leto več za sebof, tista níške ranč ne pogledne. Če pa se steri vozi kouli s takšin, ka je že tresti ali pa ške več lejti na cesti, tisti vala več kak sikši nouvi, pa leko ma tej nouvi dvajsti brzín (sebenség). Tak zdaj naši biciklisti zaklejvlejo samo fejest nouve pa nebesko stare bicikline. Ove zmejs, níške nešče meti. Dobro, če že ma sto takšo silo, ka ne lada, te fkradne takšoga zmejs to.

Spomnin, kak san biu vesejli, gda mi je oča kújpo prvi biciklin. Tak san dirko kouli kuče, ka san se nej mogo dojstaviti. Nej me brigalo, kakše farbe je, či je bole navaden kak športen. Gnesden pa mlajši znaš biciklinaj, brzínaj, zajlaj, bremzaj pa firmaj, več kak' u aši. Tak prebejraro, gda njín staríške kúpvílejo bici' ne, kak či bi kúpiivali za cejlo življenje. Gda pa čez pou leta ali leto voprijde nouva marka, že je of od prle nej níkaj vrejden. Že pa trbej v bauto po nouvi biciklin, ali boug nedaj, ka bi soused takšoga že meo. Vej mijslín, ka so starejši nej níka načísi, trbej iti s cajton naprej in tak trbej nouve bicikline tó. Nouvi ali stari, vsakšoga trbej klačiti, ka gda tou več nede trbelo, te tou več nede biciklin.

Moja tašča Regina, trno čedna ženska, ma zdaj, gda je v penziji časa, ka vó ne víjdi. Tak ma čas za biciklin tó. Mejla je enoga staroga, ka si ga je kújpila za prvo plačo. Cejlo službo se je z njín vozila na delo. Naidnouk pa je tej stari biciklin več nej biu zadosta dober. Ednoga lejppoga dnejava se prpelala domou s takšin biciklinon, ka je biu bole sličén raketi, kak pa biciklini. Vozila se je gor pa dol po vejši in pozdravljala sakšoga, ka ga je srečala. Tomi bi ge pravo, ka se je delala važna. Rejsan so vsi glejdali njou pa njeni nouvi biciklin. Te pa je moja tašča Regina, trno čedna ženska, gorprišla, ka je v varaši dosta takših dobrih biciklinof, pa je zatou níške spoj ne pogledne. Gda san njoj vóovado, ka je njeni stari biciklin tó neka vrejden, me je eden čas debelo glejdala. Že dnijgi den pa je šla v varaš s starin biciklinon, po vejši pa se vozi z novín. Tak zdaj za njouf glejdajo tak v varaši, kak doma na vejši.

MIKI

NAŠE PESMI (83)

(V) ZAGRABU JE ULICA NAJLEPŠA

/(V) Zagrabu je ulica najlepša:/
/:(Tam se moj dragi na tramvajaj vozi:/
/:(Naj se vozi, to je drago njemi:/
/:(Čúla jaz sam, da se dragi ženi:/
/:(Naj se ženi, to je drago meni:/
/:(Jaz bom njemi lejpi dar donesla:/
/:(V levoj roki kito rousmarina:/
/:(V desnoj roki rojenega sina:/

(Gorenji Sinik)
-mkm-

Spremljajte televizijsko oddajo

SLOVENSKI UTRINKI

vsako drugo soboto ob 9.40 na
2. programu madžarske televizije

Naslednja oddaja bo
24. septembra 1994

OD SLOVENIJE...

PETERLE IN GRANIČ

V Zagrebu sta se sešla podpredsednika slovenske in hrvaške vlade Lojze Peterle in Mate Granič. Oba ministra sta po pogovorih izrazila zadovoljstvo zaradi okrepljenega interesa slovenskih in hrvaških gospodarstvenikov za sodelovanje na področju trgovine. Ministra sta se dogovorila, da bosta nadaljevala dialog o odprtih vprašanjih, sešla pa naj bi se ponovno v prvi polovici oktobra.

RAZKRIŽJE

Potem ko so krajani Razkrižja že skoraj obupali, da bo Vatikan uslišal njihove želje, da bi prišli pod administracijo škofije v Mariboru (doslej so spadali pod zagrebško), jih je v začetku septembra razveselil dekret, ki ga je podpisal kardinal Angelo Soldano. Dekret je bil namenjen zagrebškemu kardinalu Kuhariču, v njem pa je napisano, da naj zaupa upravno administracijo za župnijo Razkrižje in del štrigovske župnije mariborskega škofu Krambergerju. Obenem pa je v dekretu navedeno, da s tem še ne gre za dokončno spremembo škofijske meje, ampak za začasno zaupanje obravnavanega slovenskega ozemlja v apostolsko upravo mariborskega škofu. Zadeva bo dokončno urejena šele po ratifikaciji mejnega sporazuma med Slovenijo in Hrvaško.

ŠKOLČ NAMESTO RIGELNIKA

Po odstopu predsednika državnega zbora Hermana Rigelnika so v slovenskem parlamentu začeli iskati njegovega naslednika. V tretjem poskusu so s 47 glasovi za novega predsednika parlamenta izvolili 34-letnega Jožefa Školča, kandidata Liberalne demokracije Slovenije.

S to odločitvijo niso bili preveč zadovoljni Slovenski krščanski demokraci, zato je njihov predsednik Lojze Peterle odstopil kot podpredsednik vlade in zunanji minister.

MOJI SPOMINI (4)

"MIR VAM DAM"

Kak sam že pisala, gda so Rusi v ves prišli, so se dekle pa ženske skrivale. Moja starejša sestra je tri tedne skrita bila v škrinji, gde smo sildje držali. Tak malo mesta je bilau v njej, ka je leko samo sejdlja, zaton je edno nauč na paudi (podstrešju) spala. Dja sam tiudi z njauv spala. Tisto nauč je takša strelba bila, ka so golaubistje tak li fučkali. Oča so nas dola s pauda zvali, bodjali so se, da se streja vužgč, ka je s slamov pokrita bila.

Na drugi den je prišlo iz Števanovec šest rusuški sodakov s štarbaglinom (tak so se zvale sodačke kauke) pa s štirimi konjami. Mi smo se zviina vesi držali. Pri nas so stanili pa so djesti prosili. Mati so ranč frišek kri meli spečeno. Kri pa štikli segnjenoga mlejka so njim na sto djali. Više staula smo meli na stejni eden sveti kejp, Jezus z dvanajstimi apostolami pri slednjoj večerji. Najstarejši, steri njim je komandant bijo, je mlade pito, če znajo ka tč kejp znamenivle. Eden je pravo, ka zna, drugi pa so se norca delali s kejpa. Komandant je goraskoč pa je vse štiri tavō zagnau iz tjunje. Pravo njim je: "Nej ste vredni, ka bi djeli kri. Dokač se dja nadjejm, vite konje v potok gnali pa je zaperčte." Pa te je pravo, ka je on iz Ukrajne, je tō krščenik, zatok zna, sto je bijo Jezus Kristuš.

Na drugo nauč je pā velko strejlanje bilau. Rusi so se notra vkopali za brejg pa so strejlati taprejk na Stajersko (Avstrijo). Više Modinec (Mogersdorf) je bila edna kapejka, tam so pa bili nemški sodactje. Oni so pa našo ves strejlati. Pri nas je niksoga kvara nej bilau, ali v Avstriji so tri vesnice pogorele. Nauč je bila, dapa tak je sveklau bilau, kak gda vodnč sunce sije. Tau je od nas kakšni 3 kilomejtarov vkraj bilau. Šli smo na brejg pa smo gledali. Tau je že prauto konca bojne bilau, v našoj vesi je tau slejdnjo strejlanje bilau.

Gda se je bojna skončala, so Rusi vogrske sodačke gnali po našoj

poštiji, djezero pa djezero mladencov je slau. Steri je nej mogo tak titi kak drugi, so ga tastrili. Vlovlence so odpelali na Rusuško, došta v Siberijo. Mi, mlajši smo tō šli gledat, kak je ženejo. Rusuški sodactje so se na konjaj nesli, Vaugri so šli ronjavi, bausi, lačni...

Bojna je strašna stvar, pa don nišče ne posluša Jezusove reči: "Mir vam dam..."

krija tri forintov koštalo.

PETDESETA LEJTA

Odišle so dve lejta. 1948. leta so oča odali gauško na Dolenjom Seniki. Tisto je materna erba bila. En stari plug goščč pa en plug zemlč so dobili za erbo, gda so prišli domau z Merke. Za tiste pejnaze so te oča nauve rame zozidali. Stara kuča je iz

NAUVI FORINT

Gda je bojna 9. majuša 1945. leta minaula, vsikši človek se je viipo pa radiavo, ka de zdaj ležej živo. Dja sam 7 lejt stara bila, edna sestra 9, druga pa 15 lejt. Pejnaz je nikanej vreden bijo, za pengō smo nikanej dobili. 1946. leta so nauve pejnaze vdarili, forinte.

Kak smo živali? Vleta, gda smo nej v šaulo ojdli, smo v gauštja marlinščice pa kopiščice brali. Mati so nas že okauli pete vore zgonili. Dostafart smo par kilomejtarov mogli titi, če smo kaj najšli. V gospočko gauštje je dosta bilau, dapa tam so branili. Jager, če je koga zgrabo, ma je vōsipo pa vtjuipsklačo. Skrivali smo se, tak smo iskali pa brali. Te smo estje mogli na Dolenji Senik nesti, ka so tam tjuipvali. Tak, ka je tau duplansko zasluženi pejnaz bijo. Za kilo marlinščic so dali 30 filerov. Tistoga ipa je kilo

tučance bila, pa trno mala. Gda smo zidali, je trbelo prevnaugo delati. Samo deset lejt sam stara bila, dapa sva z očov cejli pejšek iz Rabe vozila. S trejmi kravi sva vozila. Nauvi ram je že iz cigla bijo. Nej je bijo velki, bila je edna iža, tjunja, klejt, štala, djuimla pa parma. Z dvaura kraj je bijo eden dugi gank. Na strejo so nauvi lejs goradjali pa so jo s prčnjami pokrili.

Oča so meli v Merki sestro, ona je nas z gvantom goradržala, vsigdar je kaj poslala. Njeni mauž je iz Števanovec bijo, dapa 20 lejt je nej s postale mogo, ka ga je boži bič vdarō. Z njinoga zakona se je pet mlajšov narodilo. Gda so že vsi oženjeni bili, so vtjuipdaval gvant, tatica so ga nam domau pošilali. Njini mauž so meli v Števanovci 7 plugov goščč, 3 pluge šonžeta pa edno staro kučo. Gda je mauž mrau, te so tatica mlajše pitili, ka naj bau s tistim grintom

tam na Vogrskom. Mlajši so vsi pravli: "Mati, dajte viica, mi nigdar ne mo tam ojdli v starom kraji." Tisto staro kučo so oča tadali ednoma srmatja, steri je nigdar nej emo svoj daum, tak se je po svejta tepo. Trno je zavalen bijo, ka prej zdaj dun ma svoj daum, gde si leko na stare dni počine. Pomago nam je drva sejcati, kositi.

Nej je lčtji žitek bijo, najvekša falinga je bila, ka smo grunt daleč meli, v Števanovci, na Dolenjom Seniki, pri Svetom križi. Vseposedik smo pejški ojdli. Dokač je človek ta prišo, je že triden bijo.

Estje lagovejšje je slau, gda so prišla petdeseta lejta. Bijo je takši zakon (tōrvčny), ka smo od vsiksoga pauva mogli za rosag dati. Sildje, mlejko, svinje, gosi, djajce vse, vse, vse. Tri lejta nej smo smeli mleti v mlina, ka bi si doma kri spekli. Sto je nej mogo spuniti tisto, ka so ma vōspisali, tistoga so poštrajfali, ali ga pa zaprli.

Tisto so strašna lejta bile

Dostafart si nazaj zmislil, kak smo mogli vse vōprstati. Nej smo meli sildje, ka bi kokauši krmili, ali djajce smo mogli doladati, nej kukarco, ka bi gosi šoupali, liki je trbelo na račun doladati. Krmo je trbelo v Varaš voziti, pa te naj krave mlejko majo. S koj? Z Dolenjoga Senika sam nosila vsakši den 5 litrov mlejka za penaze, ka smo leko spunili, ka nam je zapovedano bilau.

1950. leta se je starejša sestra oženila. Naša velka držina se je krčila, samo štirdje smo ostali. Ona je očej trno na pomauč bila, ka je jako močna bila, pri vsikšom deli je pomagala. Za snejo je išla, dapa po tistim je zet tō pomago našim. V petdeseti lejta, so na mojga šaugora (svaka) potrdili, ka je takšo pšenico doladau, ka so prej žiški v njej bili. Za toga volo so ga na 6 mejsecov zaprli. Te je tau tak slau. Če so na nakakoga čemerni bili, so si že zbrodili, ka so ga leko v vauzo poslali.

-ES-

ZDRAVNIKI ZA NAS

... DO
MADŽARSKE

KDAJ BO OBČNI ZBOR?

Na prvi jesenski seji predsedstva Zveze Slovencev, ki je bila 12. septembra, so člani predsedstva razpravljali predvsem o pripravi na občni zbor. Zveza je bila ustanovljena 27. oktobra l. 1990 in v njenem Statutu piše, da se občni zbor skliče vsako četrto leto. Predsedstvo se je odločilo, da bo občni zbor 22. oktobra v Monoštru, kjer naj bi se zbralo približno 70 delegatov iz vsega Porabja, Sombotela in Budimpešte. Predstavnik bodo delegirala društva in samouprave.

Pod drugo točko dnevnega reda je predsedstvo odobrilo finančno podporo naslednjim:

- za posodobitev dolnjese-niške zdravniške ordinacije 300 tisoč forintov. Vedeti moramo, da skrbi dolnjese-niški okrožni zdravnik tudi za bol-nike v Sakalovcih in na Gornjem Seniku.

- za delovanje nogometnega društva v Števanovcih 45 tisoč forintov.

Predsedstvo je odločalo tudi o tem, da bosta dobivala porabska študenta (eden na Teološki fakulteti v Ljubljani, ena na Gradbeni fakulteti v Mariboru) tudi v tem šolskem letu štipendijo Zveze.

LAJOS FÜR SPET PRESEDNIK MDF-A

Na VIII. Državnem zboru Madžarskega demokratskega foruma so izvolili za predsednika stranke spet Lajosa Fura, ki je vodil stranko po smrti Józsefa Antalla. Za predsedniško funkcijo se je potegovalo pet kandidatov, med njimi bivši predsednik vlade, Péter Boross, bivši minister za promet György Schamschula in ideolog stranke Sándor Lezsák. Zadnji trije so pred volitvami odstopili v dobro Fura, tako je zmagal s 35 glasovi pred Ivánom Szabóm, finančnim ministrom prejšnje vlade. Iván Szabó je trenutno vodja poslanskega kluba stranke in precej liberalno usmerjen politik, medtem ko se za Fura ve, da je zastopnik sredinsko-desničarske politike.

I. Barber

lejši pokrajini sam gorraso. V Somboteli sva z ženauv v 12. štuki dobila stanovanje. Z malimi mlajši je tam tu nej léko bilau. Iz Sombotela sva večkrat ojdla na izlete (kirándulás) v tau pokrajino, po tistim bi me več nej mogli doizgučati. Po mojom je Porabje najlepše v tauj rosagi."

Erika, ti si tu doktorca, dapa zdaj drugo delo maš. Ka je tau?

"Ge ednoj budimpeštanskoj fabriki, v steri vrastvo delajo (gyógyszergyár), vo-dim edno kolektivo. Mi vsefale zdravila ponujamo špitalam, doktorom. Najbole pa najnovejše zdravila, štera eške ne poznajo pa so bau-kaša, kak prešnja. V dvej županiji - Železnoj, Veszprémskoj - delam."

Peter! Gda si se na natečaj (pályázat) zgloso na Dolenjom Seniki pa so te odabrali za zdravnika, ka si najšo na delovnoj mesti?

"Ka je pokrajina, ka so ljudje, tau je vse tak bilau, kak sam mislo. Liki sploj, sploj zapuščena so pa bila - in tau me je sploj razžalilo - tista sredstva (eszközök), s šterimi eden normalen doktor more delati, štere more meti. Edno dobro "škir" sam nej najšo, ka bi si leko v rokau vzeo. Samouprave (önkormányzatok) so mi nej mogle pomagati. Tu pa tam od kolegov, od špital sam spravo vse, ka zdaj mam. Nej sam šanalivo svoje pejnaze tu nej. Dosta sam na svoj strošek pokupüvo. Gnes za otorinolaringologijo (orr-fül-gégészet) vse mam, ka je potrebno. Zobé skiben pa korenje tu, tisti, steri majo

cukreni beteg, je znam kontrolerati. Menkse operaci-je tu delam. Deco tu vračim. V tej trij vasnicaj so 70 mlajšov dali nazaj spisati od otroško-ga doktora k meni."

Kak si že povedo, tebe se tuj ljudje vidijo, rad si med njimi. Tebe je nej mautilo, ka v takšo pokrajino prideš, gde so ljudje različne narodnosti? Vse si znaš zgučati z njimi?

"Moram povedati, da sam ge poleg Sombotela, v vesi Nárai rodjeni. Poleg tiste vesi živejo gradiščanski Hrvati, pa Nemci tu. Ge sam od mala maluj mao furt simpatizero z njimi. Etak mi je pa nej nauvo, ka tuj Slovenci ali Nemci tu živejo. Svoje sodelavce sam si tu tak odebrau, naj znajo gezik, naj poznajo ljudi. Gnes me po vasnicaj ljudje že poznajo. Morem povedati, da so me lepau gorprijeli, tak se čutim tuj, kak doma."

Gučo si mi od slabi po-gojov, ka si tuj najšo. Ka bi bilau eške sploj potrebno pri tvojom deli?

"Ge tau škem dosegniti, naj kak največ leko tuj doma opravim, naj ljudi nej trbej ta pa nazaj pošilati. Zatok bi pa sploj potrebno bilau, če bi si leko spravo eden nauvi EKG-aparat, šteroga leko s seov nosim, pa mali laboratorij. Silno potrebno je eške dvoje. Mogo bi meti radiotelefon pa terensko vozilo (terepjárom). Nakak si misli, ka sam maksimalist. Sto si etak premi-šlava, tisti si more cajt vzeti pa notzopojti Gorenji Senik. Ves je strašno razlučana, dosta ljudi daleč živé od centra, ge peški ne morem vseposedik

priti, če škem svojo delo opravlati. Etak je pa radio-telefon ranč tak potreben kak terensko vozilo."

Do teygamao sva dosta gučala od dela. Kak pa pri-vatno življenje? Ne falij vam varaš? Tuj v vesi šketé živeti?

"Že sam povedo, ka je Porabje najlepša krajina na Vogrskom. Meni se tuj sploj dopadne. Istina, ka kak za-puščeno je bilau delovno mesto, tak sam najšo stano-vanje tu. Kak znautra, tak zvüna smo mogli vse prejk naprati. Tuj so mi samo-uprave tu na pomauč bile. Ka pa one ne morejo, tau ge sam delam tadala na svoje stroške. Na, gnes že stokoli leko pogledne te ram."

Iz toga si na tau mislim, da duge lejte šketé tuj os-tati. Tak je?

"Mi tak računamo, ka do naši mlajši tuj gorrasli, mi pa tuj stari gratali. Moja žena tu ne de naveke tau delala, ka zdaj. Ona tu napravi specialni izpit pa de kak doktorca delala v tauj pokrajini. Deco mo tuj šolarivali. Tuj, mislimo, je eške nikši mir, gde si leko vöpočineš trüde. Tau se tu vüпам, ka ne de vsigdar tak, ka na teltja nega pejnaz na nikoj nej. Mislim, če se najde kauličkaj kakša mala prilika za pomoč, te go dobim. Vej pa ne prosim za sebé. Lüdam prosim."

Dr. Szabó je eške malo cajta tuj, dapa ljudje so sploj zadovoljni z njim. Svojo delo redno opravlja, njega leko zovéjo gdakoli. Ka je trnok dobro za lüstvo, je pa tau, ka dosta takšoga naredi, s šterin je prva v Varaš, v Krmedin ali v Somboteu mogo titi človek. Pejnaze pa trüd nam pršpara. Etak je pa rejsan potrebno, aj bi emo v ambulanti vse tisto, ka je potrebno. Istina, ka je gnes rejsan tak, ka nega pejnaz. Tau pa zatok ne smejtau znamenüvati, ka nigdar ne de. Če je mogauče, prvo priliko moremo ponücati za tau, aj leko pomagamo. Vej pa pomagamo sami sebi.

TO JE AMERIKA

NARAVA JE NAJVEČJA ČUDODELKA

Narodni parki so, tako kot vse v Ameriki, v glavnem veliki. Njihova raznolikost in pestrost ponuja očem in duši neizmerne lepote in spoznanje, da je mati NARAVA največja čudodelka. Fotografije, filmi in pripovedovanja o čudežih narave so v primerjavi z občutkom, ki ga imaš, ko stopaš po skalah, med drevesi, gejzirji, slapovi..., prava revščina. Toda vsak pač ne more tja - v Yosemite, Sequoioji, Grand Canyon, Yellowstone ali na Rocky Mountains...

Grand Canyon je eden od 360 narodnih parkov v Združenih državah Amerike. Na dnu kanjona se skromno vije reka Colorado, ki je skozi milijone let "ustvarila" najveličastnejši kanjon na svetu.

IN BILE SO SKALE

Očarljivost Grand Canyon je nastajala milijone let. Pred 9. milijoni let je

mov. Danes prihajajo milijoni ljudi, da bi videli, kaj je in še vedno pušča za sabo čudežna reka, ki je vsekala v kamen oblike, ki bi si jih tudi največji spretnež z dletom težko zamislil. Čudovit razgled se ponuja na vsakem koraku, gotovo pa je nepopisen tudi občutek, če se z gumijastim čolnom zapelješ po reki - raft, da te kap - ali pa s konjem odjezdiš med skalovje po poteh kavbojev in Indijancev. Prvi evropski obiskovalci so prišli v Grand Canyon leta 1540, zdaj pa jih vsako leto pride okoli 5 milijonov

po parku odšteti tudi nekaj dolarjev in še nekaj več, če hočeš v katerem od parkov ostati na dopustu. V vseh imajo namreč tudi prenočišča, pa kampe in tako dalje. Še posebej zanimiv je Grand Canyon, kot seveda tudi drugi podobni parki, za geologe, botanike in podobne strokovnjake. In čeprav je v njih vse zelo urejeno, ne kvarijo naravne pristnosti oziroma divjine Divjega zahoda.

IN BILA JE VODA

Reka Colorado "češe" skale v Grand Canyonu, mnoga jezera in jezerca, slapovi in gejzirji pa krasijo yellowstonski narodni park v osrčju Rocky Mountains. Izviri vroče vode - gejzirji sicer malce segrejejo zrak okoli sebe, vendar je na več kot dva tisoč metrih visoko kar malce hladno. Yellowstone je prvi, najstarejši (od leta 1872.) in najbolj znan narodni park na svetu. Razprostira se na skoraj 900 tisoč hektarih in meri od severa do juga 101 kilometer ter od vzhoda do zahoda 84 kilometrov. V njem najdejo zatočišče mnoge živali, od bizonov, medvedov, kojotov, jelenov do ptic in rib. Opozorila obiskovalcem, naj ne hranijo živali, zlasti ne medvedov, so tako rekoč na vsakem koraku, saj se menda kaj rado zgodi, da se komu na pikniku pridruži kakšen kosmatinec, pa tudi plesati z volkov si v glavnem nihče ne želi. V parku vsakega kaj še posebej navduši. Izviri termalne vode, teh je okoli 10 tisoč, 200 gejzirjev pa je še vedno bolj ali manj aktivnih, se zdijo skorajda nemogoči oziroma umetni. Tudi visoki slapovi, pa jezera... bogastvo narave, ki se ji umetniki, zlasti slikarji, ne morejo upirati. Tudi v Yosemiteh je podobno, čeprav tam ni tako kot v Yellowstonu 150 slapov. Ne samo zapriseženi planinci, vsi, ki ljubijo naravo,

so hvaležni sami sebi, da so obiskali katerega od narodnih parkov. Tudi Sequoia to zasluži, kajti takih ogromnih sekvoj - mamu-

kanka, ki je visoka 84 metrov, deblo meri v premeru 11 metrov, njegov obseg pa je 31 metrov. Premier najdebelejše veje

Ne krave, kakršne se pasejo na naših travnikih, ogromni bizoni mulijo travo v yellowstonskem parku.

tovcev oziroma iglastih dreves iz Kalifornije, ki doživijo starost do 4 tisoč let, ni več nikjer na svetu. V

je 2 metra, najdaljša veja pa meri 39 metrov. Iz tega drevesa bi dobili 1480 kubičnih metrov lesa.

Slapovi in jezera, vrhovi gora in gejzirji, termalni izviri in raznolik živalski svet v Yellowstonu pričarajo svet iz povesti.

reka Colorado še tekla tako rekoč po zdaj ploščatih rdečkastih skalah, ki jih poznamo iz indijanskih fil-

menijo oziroma združijo v narodne parke, v katerih velja poseben red. Običajno je potrebno za vožnjo

Sekvoja - ogromno iglasto drevo iz Kalifornije, je dobila ime po indijancu sikwayi iz rodu Cherokee, za katerega je sestavil abecedo. Sekvoje, te spoštljive velikanke, živijo do 4 tisoč let.

poseben ponos jim je okoli 2 tisoč 500 let stara veli-

(se nadaljuje)
Lidija Kosi

KA JE TAU?

Kak se zov

na Gorenjon Siniki.....

na Dolenjon Siniki.....

v Ritkarovci.....

na Verici.....

v Števanovci.....

v Andovci.....

v Slovenskoj vesi.....

v Sakalauvci.....

Kak so nūcali.....

Rešitev iz številke 17/94

kropilček - posodica
za blagoslovljeno vodo
szenteltvíztartó -
szenteltvíz tartására
szolgáló edény

V vseh porabskih
vaseh se zovē: stūde-
nec za posvēčano
vodau.

Tak so nūcali: V iži ali
v kūnji pri postali, na
stēni je viso. Lidgē so se
leko prekrižali, gda so
molili.

PRAVO SAM TI DOSTAKRAT...

... so zapeli učenci OŠ Gornji Senik ob otvoritvi obnov-
ljenega kulturnega doma.

Počitnice so za nami
in spet sedimo v
šolskih klopih, toda
spomini ostanejo.
Učenci 7. in 8. razreda
OŠ Gornji Senik tako
poročajo o svojih
doživetjih.

KAKO SO POTEKALE POČITNICE?

Poletne počitnice so se
začele 12. junija. Vsi smo
zelo težko čakali ta dan.

Te počitnice so bile
kratke. Veliko sem počivala
in pomagala pri hiši. Po-
magala sem mami pomi-
vati posodo in pometati
hišo. Včasih sem šla z
bratom v gozd po gobe.
Trikrat sem šla v Monošter
nakupovat in tudi na kopa-
lišče. En teden sem leto-
vala pri sorodnikih, kjer
sem se zelo dobro poču-
tila.

Bila sem tudi tri dni pri
Editi in Dolnjem Seniku. Šli
smo na Rabo, kjer se je bilo
zelo prijetno kopati. Pre-
brala sem veliko knjig, tudi
tri obvezne. Tu in tam sem
vzela v roke šolske knjige
in se pripravljala na novo
šolsko leto.

Mislim, da so bile počit-
nice vsakemu otroku kori-
stne. Spočiti in pripravljati
smo začeli novo šolsko
leto.

Renata Čizmaš

POČITNICE SO ZA NAMI

KAKO JE BIL V BRALNEM TABORU V KRANJSKI GORI?

Bila sem v bralnem ta-
boru v Kranjski Gori. Dru-
gače se ta pokrajina
imenuje Kekčeva dežela.

To je bilo od 10. do 16.
julija. Ta tabor je vodila
Dragica Breskvar. Spali
smo v hotelu. Trije smo bili
po sobicah. Mnogo smo
hodili na izlete. Ogledali
smo si hišo domačega pi-
satelja, Josipa Vandota.
Nato smo šli do jezera
Jasna in si ogledali
spomenik Zlatoroga. To je
bil kozorog, ki je imel zlate
rogove. Videli smo najve-
čjo smučarsko skakalnico
na svetu. Tu letijo skakalci
do 200 metrov in več. V
ponedeljek smo šli v
Triglavski narodni park in
do planinske kočice. Ogle-
dali smo si, kje izvira Sava.
To je velik slap. Malo smo
se pogovarjali in šli do-
mov.

Gospa Jerica Kramar je
igrala na citre, gospod
Tomaž Kuhar pa nas je učil
Kekčeve pesmi. V četrtek
po zajtrku smo šli z avto-
mobili v Krnico. Tam pod
gorami nas je čakala stara
žena Pehta, ki nabira
zdravilne rastline. Ko smo
prišli peš skozi gozd do ko-
če, Pehta še ni bilo doma.
Nabirala je rastline. Malo
smo čakali nanjo. Potem
nas je lepo sprejela s kislim

mlekom in črnim kruhom.
Pastir je pokazal, kako se
kliče krave domov in kako
rade imajo sol. Potem smo
se poslovili od Pehte in ji
želeli še dolgo in zdravo
življenje. Tudi film o Kekcu
smo videli.

Tabor je bil zanimiv.
Upam, da se bom lahko
drugo leto spet udeležila
tabora.

Hajnalka Škaper

Poletje ni poletje brez
bralnega tabora. Letos je
bil v Kranjski Gori. To je
čudovit turistični kraj pri
tromeji Slovenije, Avstrije
in Italije. Gore, visoke pla-
nine, bele skale, jezero,
čisti potok, reka, sonce,
sneg - vsega se ne da
napisati, treba je videti.

Tabor je trajal od 10. do
16. julija. Bivali smo v ho-
telu Prisank. Prvi dan smo
si ogledali mesto, hišo do-
mačega pisatelja, Josipa
Vandota. On je pisal o
Kekcu. Ta kraj je tudi
Kekčeva domovina - mi
smo ga tudi spoznali.
Jezerce Jasna v Zlatorogu
je tudi čudovito.

V ponedeljek ob devetih
smo se odpeljali do Pla-
nice. Najprej smo prišli v
dolino pod skakalnico.
Splezali smo na največjo

smučarsko skakalnico na
svetu. Po igranju nogo-
meta smo šli v Triglavski
narodni park do planinske
koče, kjer smo kosili.

Potem smo si ogledali,
kje izvira Sava. To je bil
velik slap. Vmes pa teče
reka pod zemljo več kot
pet kilometrov. To je bilo
za nas zanimivo. Čudovit
dan je bil.

Druge dni smo prebirali
zgodbo o Kekcu v dveh
skupinah. Tudi Kekčeve
pesmi smo peli in bili
veseli, saj smo tako peli:
"Dobra volja je najbolja, to
si piši za uho..."

Ko smo prebrali knjigo o
Kekcu, smo si ogledali tudi
film. V četrtek smo šli z av-
tomobili v Krnico. Tam pod
gorami nas je čakala stara
žena, Pehta. Pili smo go-
renjsko mleko in jedli črn
kruh, peli madžarske in
slovenske pesmi. Tudi s
pisateljem smo se srečali
in spoznali njegovo življe-
nje. V petek pa smo imeli
izlet peš na Karavanke. Iz-
dali smo tudi Kranjskogor-
sko beležko. V soboto po
kosilu smo šli domov.

Kekčeva dežela se mi je
vtisnila globoko v spomin.

Kristian Mižer

KAKO JE BIL V TABORU "MOST" V ZÁNKI?

V šoli so nam povedali,
da bo tudi letos tabor
"Most" v Zánki. Kdo je želel
iti, je moral dobro izpolniti
3 naloge. Izmed učencev
sva se prijavila samo
midva.

4. julija sva se napotila z
Gornjega Senika. Ob 9. uri
sva se pripeljala v tabor.
Najprej sva dobila sobo,
potem smo se kopali v
Blatnem jezeru. Zvečer
smo se spoznavali z dru-
gimi. Otroci so bili iz
Romunije, Srbije, Slovenije
in iz Madžarske. V dveh
tednih smo se mnogokrat
kopali in se igrali. Bili smo
v Budimpešti, kjer smo si
ogledali grad, Verižni
most, Trg herojev in
Narodni muzej. Šli smo na
izlet v gore. Bili smo tudi v
Veszprému, v živalskem
vrtu. Peljali smo se na izlet
z ladjo. Skoraj vsak dan
smo šli v kino ali posedeli
ob tabornem ognju. Zadnji
večer smo se poslavljali pri
ognju.

Zelo lepo je bilo, zato
upava, da bo lahko šlo nas-
lednje leto v Zánko več
otrok iz naše šole.

Žolt Bajzek in
Tomaž Kozar

MURSKA SOBOTA

BALONI "ZAKRILI" SONCE

Minuli teden so zlasti Prekmurci in Prleki, poleg obiskovalcev od drugod, seveda, lahko opazovali in občudovali okoli 60 balonov, ki so vsako jutro in pozno popoldne preletavali obmursko pokrajino. 56 tekmovalcev iz 23. evropskih držav se je pomerilo na 9. evropskem prvenstvu v letenju s toplozračnimi baloni v Murski Soboti oziroma na letališču v Rakičanu, nekaj pa jih je vsak dan letelo tudi na Ptuj, kjer se je odvijal festivalski del prvenstva.

Če je bilo za tekmovalce, med katerimi sta bila tudi dva slovenska pilota: Slavko Šorn - Avi in Janez Bernard, najbolj pomembno za letenje ugodno vreme, so se poleg njih tudi organizatorji navduševali nad prijaznostjo gostiteljev in prebivalcev pokrajine ob Muri. Ti so pred 60. leti gostoljubno sprejeli tudi Belgijca Van der Elsta in Maxa Cosynsa, ki sta z vodikovim balonom pristala v Ženavljah na Gorič-

kem, kjer so v času evropskega prvenstva pripravili tudi spominsko slovesnost ob pristanku prvega balona na Slovenskem. Profesor Cosyns, ki še živi, se z milino spominja tistega davnega dne v letu 1934, v Ženavlje pa je ob spominski slovesnosti poslal pozdravni telegram z najlepšimi željami in ponovno zahvalo za takratno pomoč.

Nemec Uwe Schneider, na tretjem mestu pa je pristal Luksemburčan Claudio Sauber. Naša predstavnik sta se uvrstila, Bernard na predzadnje, 55. mesto, in Šorn na 23. Zadovoljni tekmovalci in organizatorji so zapustili Slovenijo z lepimi spomini, ljudje v Pomurju pa se zamenjajo v nebo, da bi videli pisano družino toplozračnih balonov. Ostalo jih

Pri opravljanju 17. nalog na letošnjem evropskem prvenstvu je bil najuspešnejši Francoz Jean Marie Huttois, za njim se je uvrstil dosedanji evropski prvak

je le nekaj domačih in zvestih...

Lidija Kosi

NIKA ZA SMEJ

LAČICE

Naša mala Mici je že 14 lejt stara, dapa eške nej tanjala tau šegau, ka napona gor plejzi na drejve. Etognauk se je njena, 19 lejt stara, sestra korila z njauv pa ji etak pravla: "Zakoj se pa po drejvaj vlačiš, vej se pa tau ne šika."

Mala Mici pa etak pravla: "Zakoj, zakoj? Ti bi se ti vlačila, če bi ti pojbičke tak lepau gučali, kak meni. Pravijo mi, ka furt ge morem na črešnjo titi, ka ge najbole vej m črešnje brati."

Sestra pa etak: "Ti, mali somar! Vejš, zakoj te pošlajo na drejvo? Zatok, aj ti lačice nastrejgajo."

Na drugi den naša mala Mici pá gor na drejvi visi, gda go sestra včasín doj skomendira. Mala Mici doj pride, pa etak cmúče: "Zakoj si me doj zapovejdlá? Vej sam si pa gnes ranč nej nasé djala lačice."

VILE PA GRABLE

Našoga Pištaka držina je že začnila gesensko kositev. Eden den podne oča etak pravi svoji čerki: "Vilma, gde so pa grable?"

Vilma pa etak pravi: "Vej pa, pauleg vile." Oča pa: "Gde so pa vile?" Vilma pa: "Vile so, oča, pauleg grable."

"No, ti mali somar. Gde so pa te vile pa grable?"

Vilma: "Drug pauleg druge."

I. Barber

PORABJE

ČASOPIS ZVEZE SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak drugi četrtek

Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič
Naslov uredništva: H-9970
Monošter, Deak Ferenc ut 17.,
p. p. 77, tel.: 94/380-767

Tisk:
SOLIDARNOST
Arhitekta Novaka 4,
69000 Murska Sobotá
Slovenija

Po mnenju Ministrstva za kulturo št. 415-715/93 mb z dne 3.11.1993 se časopis PORABJE uvršča med proizvode, od katerih se plačuje davek od prometa proizvodov po 13. točki tarife 3 zakona o prometnem davku (Ur. list RS, št. 4/92).